

אני כורדי!

או תימני, או גרוזי, או מאראקשי

שימחה הגדולה והאמיתית ביותר היתה בסהרנה. בפארק הלאומי באשקלון התכנסו כ-50 אלף בני העדה הכורדית. במשך יומיים רקדו, אכלו ושרו שיריאיבי. בכורי דיסטאן חגגו את הסהרנה בפסח. בארץ תפסה המימונה את התיקשורת ואת הפארקים בחג-הפסח. הכורדים העבירו את חגיגותיהם לסוכות. במרכז הפארק, סמוך לבימה, רקדה צביה גליסקו בתנועות רחבות, כמעט מלכותיות. תוך שניות נאספו סביבה חוגגים עליונים ופתחו מעגל גדול. "אני התחתתי עם אשכנזי שתמיד היה אומר לי: את טיפשה, את כורדית! החלטתי להראות לו שגם אני שווה

משהו! התחלתי לרקוד, הקמתי להקה: היום אני אשה כורדית גאה!" מריה מושקה מקווינסטנג'ה שבי כורדיסטאן, ואחר-כך מאשקלון שבי ישראל, הכינה מאכל כורדי חגיגי: קבבה — תערובת של בצל, פטרוזיליה, בשר עגל ותבלינים. התערובת הארמדמה הושחלה על שיפור והונחה על המנגל. הריח הבשרי-חרוך אפף את הפארק, שימח קיבה ונחיריים. "כבר 15 שנים אנחנו חוגגים את הסהרנה", סיפרה מושקה. "אבל בכורדיסטאן היה שמח יותר. גם בסהרנה וגם בחיים. גרנו בטבע, בלי מכוניות וצרות, כולם ביחד, שמחים כל הזמן."

"כבר בדרך לארץ התחילו הצרות. הכנף של המטוס נפל. נחתנו בתורכיה. שילמנו לתורכים הרבה כסף כדי שיתנו לנו לצאת. הגענו ישר למעברה. לא היה לנו אוכל, לא היה איפה לגור. את השימלה הכורדית שלי התביישתי ללבוש."

זיכרונות העבר

הבושה היא — והיפוכה, החגיגות הראוותניות — הם חלק מתהליך חברתי ששיאו החיצוני והברזל לט ביותר התרחש בשבוע הסוכות. ארבע חגיגות עתיות נערכו בש-

מכנסים-מאראקשים עזרן. מוטב מאוחר מאשר לעולם לא!

חורט ממאראקש

גם קולעת. רוקמת וצורף

בוע אחד. הכורדים חגגו את הסהרנה. הגרוזים ערכו קונגרס של ירדות גרוזיה באשדוד. כרחובות — תימניא רה. יוצאי מאראקש התכנסו בפארק הירקון.

הסביר הר"ר יוחנן פרס, סוציולוג: "במהפך של 1977 גילו בני עדות-המיזרח שיש להם כוח אלקטורלי גדול וחשוב, ואז החל תהליך, שעדיין לא הסתיים, של גיבוש עדתי והעלאת הדימוי העצמי. רק בסופו של התהליך תסתיים קליטתם של בני עדות-המיזרח. היום, שלא כבעבר, יש להם יכולת כספית לעודד את תהליך חיזוק הביטחון העצמי. החגיגות הגדולות והמוחצות הן חלק מהתהליך הזה."

הפוליטיקאים, ציידים ותיקים ומגורי סים, התרוצצו מעדה לעדה בהיסטריה רוטציונית מובנת. שלמה הלל יעקב צור היו בסהרנה. ושוב יעקב צור — בקונגרס גרוזיה. שימעון פרס ויצחק שמיר היו בתימניאדה. ואחר-כך שימעון פרס ויצחק מודעי אצל יוצאי מאראקש. רבים אחרים הכטיחו לבוא, אך לא הצליחו להגיע בגלל החילוף הממשלתי, שהתרחש ביום החגיגות. מה שהבינו השרים הבין גם פוליטיקאים צעיר (32), בן מפלגת-העבודה.

אפרים גור, ממלא מקום ראש עיריית-אשדוד, הגרוזי בעל העמדה הציבורית הגבוהה ביותר בארץ, הוא שאירגן את קונגרס הירדות-גרוזיה.

גור עושה הרבה כדי להגיע לכנסת כנציגם של הגרוזים. לפני שנתיים אירגן חגיגה גדולה, בנוסח המימונה והסהרנה, באשדוד. השנה החליט לתת לכינוס מראה מכובד, שסייע לתרבות של יוצאי-גרוזיה ולתרבותו של אפרים גור.

לקולנוע אולימפיה באשדוד הודו מנו 850 יוצאי-גרוזיה, ששמעו והשיעו הרצאות על דת, תיקשורת, קליט, טה, נוער וצעירים בעדה הגרוזית.

הורתה מרינה מיכלשווילי, משיבת תפנית בקונגרס: "אפרים גור ביקש ממני לבוא, אז באתי. הוא יודע הכל. הוא יעזור לנו."

יוצאת-גרוזיה מיכלשווילי. ביקשו ממני לבוא. אז באתי!